

Beretning fra Naturpolitisk Udvalg, DOF Vestsjælland –2020

Tovholder: Morten Jensen

Udvalgets medlemmer: Lene Smith (LS), Hans Ulrik Skotte Møller (HUSM), Inger Nielsen (IN), Jens Boesen (JB), Jette Hallig (JH), Lasse Braae (LB), Niels Poul Dreyer (NPD), Allan Nielsen (AN), Jette Reeh (JR), Knud Nielsen (KN), Henrik Wejdling (HW), Morten Jensen (MJ)

Året 2020 –

Har som følge af nedlukningen af Danmark og dermed aflysningen af nærmest alle aktiviteter, møder og arrangementer, været meget atypisk. Dette gælder også arbejdet i Naturpolitisk udvalg (NPU) i DOF Vestsjælland.

Det har kun været muligt at mødes fysisk en enkelt gang - d. 3. sep. 2020 - hos Lene Smith i Sorø. Derudover er kommunikationen foregået pr. mail eller telefonisk.

De væsentligste sager som udvalget og dets medlemmer har beskæftiget sig med, er opsummeret i de følgende afsnit fra kommunerepræsentanter og repræsentanter i forskelle råd.

Der er dog specielt to sager som har været håndteret på tværs af kommunegrænser og radsrepræsentationer.

Natura 2000 områderne.

Fra Danmarks Jægerforbund blev vi i august 2020 gjort opmærksom på muligheden for at kommentere på Natura 2000 Basisanalyserne 2022-2027 udsendt fra Miljøstyrelsen (MST) i foråret 2020. Basisanalyserne danner grundlag for fremtidige handleplaner, som kommunerne skal udarbejde i 2021 (Der er udpeget i alt 257 Natura 2000 områder i Danmark, områder som både omfatter land- og havområder).

På mødet i september enedes vi derfor om en fordeling af kommenteringen på de relevante Natura 2000 områder i Vestsjælland. Efter aftale med MST blev deadline for kommentering sat til 01-okt-2020, så det blev en hastesag.

Kommenteringen skulle omfatte – set med ”DOF øjne” – fejl eller mangler vedr.:

- korrekt udpegningsgrundlag?
- korrekt anførte habitater og fuglearter (og evt. rødliste arter)?
- negative påvirkninger/trusler i områderne – færdsel – turister – rekreative aktiviteter, m.m.?

Et målrettet arbejde blandt udvalgets medlemmer og lokalkendte ornitologer resulterede i et 18 siders dokument som blev sendt til MST 01-okt-2020.

Følgende områder blev kommenteret: **N153** Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig, **N154** Sejrø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke, **N156** Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å, **N157** Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken, **N164** Hov Vig, **N262** Annebjerg Skov og Ulkerup Skov, **N160** Nordlige del af Sorø Sønderoskov, **N162** Skælskør Fjord og kysten mellem Agersø og Glænø samt **N116** Centrale Storebælt og Vresen (kun dele af området).

En gennemgående kommentar i materialet er særlig relevant i denne tid hvor presset på den danske natur er øget betydeligt på grund af Corona-restriktionerne.

”Det anbefales helt generelt kraftigt at der afsættes midler til opsætning af nye og

tydelige informationstavler om Natura 2000 områderne, og om de naturhensyn, der bør tages ved færdsel i de respektive områder.”

En anden meget væsentlig kommentar i det dokument der blev sendt til MST omhandlede Natura 2000 område nr.162 Skælskør Fjord og kysten mellem Agersø og Glænø. Et forhold som også omtales senere i denne beretning - beretningen fra Slagelse kommune v. HUSM.

”En meget væsentlig anbefaling er, at man inddrager det store nye materiale, der er kommet for dagen i form af omfattende fly- og skibstællinger af vandfugleforekomsterne i Smålandshavet ikke mindst omkring Omø Stålgrunde syd for Omø, jf. rapporterne fra Aarhus Universitet, DCE 2016 (en tilbageholdt rapport) og Orbicon (2016).

Rapporterne dokumenterer, at store dele af Smålandshavet i vinterhalvåret huser en kvart million ænder, lommer og lappedykkere. Fem arter optræder her i så store antal, området er af international betydning for dem (opfylder 1%-kriteriet i Fuglebeskyttelsesdirektivet) – der er her tale om Gråstrubet Lappedykker, Rødstrubet Lom, Ederfugl, Fløjsand og Sortand.

Bestandene trues af opførelsen af en stor havmøllepark ved Omø Stålgrunde ”Omø Syd Havmølleparken”.

Det er derfor af allerstørste betydning, at de relevante myndigheder følger op på Aarhus Universitets anbefalinger om at få udpeget alle relevante dele Smålandshavet som et EU-Fuglebeskyttelsesområde – i praksis vil der være tale om en udvidelse af Fuglebeskyttelses-område nr. 96 mod syd til at omfatte IBA område 118 som anvist i DCE rapporten.”

Denne sag kører videre her i 2021 og venter stadig på myndighedernes afgørelser.

Området Sanddobberne.

Sanddobberne er et kyst- og overdrevsområde ved Nekselø bugten i Odsherred kommune. Blandt andet har Dværgterne, Havterne og Klyde ynglet eller forsøgt yngle i området. Desuden er der en vigtig botanisk forekomst af den rødlistede plante Vellugtende Skabiose.

På et tidligere tidspunkt er det af myndighederne blevet besluttet at sælge det område ved Sanddobberne der pt. fra Naturstyrelsen er bortforpagtet til en campingplads. Hele området var sammenhængende natur ved etableringen af campingpladsen. Pladsen indgår desuden som en del af Natura 2000 Sejerø Bugt og Saltbæk Vig. Området er også en del af Fuglebeskyttelses-området, der inddrager både kystzone og sandrevler.

Områdets beliggenhed og campingpladsen har medført en livlig færdsel og fritidsaktiviteter som især kitesurfing har betydet så kraftige forstyrrelser i området, at de forekommende arter ikke har haft mulighed for ynglesucces.

I en henvendelse til miljøminister Lea Wermelin har Dansk Botanisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening, Odsherred og DOF Vestsjælland opfordret til at stoppe salget af området med campingpladsen.

Miljøministeren har for nylig svaret at salget af grunden er aflyst og der er således håb om at der på sigt kan skabes et sammenhængende naturområde uden de forstyrrelser der ses i dag. **Men også i dette område er der allerede nu behov for skiltning om færdsel og om**

naturhensyn.

Beretning fra Odsherred kommune (v. Lasse Braae)

Bortset fra at følge med i foreningen kommunale postkasse, har det meste stort set ligget brak grundet corona.

Beretning fra Holbæk kommune (v. Allan Nielsen)

Det der har fyldt mest i Holbæk kommune i 2020 er endnu en gang Tempelkrog Nord.

Der var indkaldt til et orienteringsmøde d. 13.03.20, hvor Holbæk kommune og DN Holbæk ville have en dialog med borgerne om deres planer for en fredning af området. Mødet blev desværre aflyst med få timers varsel pga. Coronasituationen.

Hen over foråret og sommeren var der meget stille om sagen. Men der blev arbejdet på at skaffe oplysninger om salget og det konsortium der havde købt fire af de fem områder. En af drivkræfterne var Torben Johannesen vores lokale timetæller for området.

Jeg var til møde i Natur og miljøforum i Holbæk kommune d. 25.08.20, hvor vi blev orienteret kort om Fredningen af Tempelkrog Nord. Det er nu solgt af Landbrugsstyrelsen efter at have været ude i to udbudsrunder. DN Holbæks formand Carsten Lambrecht fortalte at der godt kunne gå 3 - 4 år med fredningssagen.

DN Holbæk og Holbæk kommune afholdt et orienteringsmøde d. 13. oktober 2020, hvor Knud Flensted, den fredningsansvarlige fra DN og jeg deltog. Knud har bistået DN med "fuglefakta" om området.

Der var også nogle medlemmer fra DOF, DN Holbæk og en stor gruppe jægere, samt skytten fra det konsortium, der havde købt fire af fem udbudte områder.

Der var meget forskellige interesser i spil, men efter mødet mente Knud Flensted at det havde forløbet godt set fra vores perspektiv.

Holbæk kommune og DN Holbæk arbejder videre med at få fredet området, en proces der som nævnt godt kan tage 3 – 4år!

Inden mødet blev jeg kontaktet af TV Øst, som ville have formanden for DN Holbæk og jeg med på en tur ud til Tempelkrog Nord. De nye ejere ønskede ikke at stille op. Det blev til en udsendelse, hvor vi fik mange af vores budskaber om fredningen af området ud. Da fotografen havde pakket sit udstyr sammen, kom der 6-700 gæs flyvende lige hen over vores hoveder. Fotografen nåede at få lavet en god optagelse af det.

I december passerede jeg området i bil på Holbæk motorvejen. Der var jagt i gang. Umiddelbart så det ud til at der blev skudt ud over den sti, hvor offentligheden skulle være sikret adgang til området. Da der er to ejere af det samlede område, kan de ikke bare spærre det for offentlig adgang siger Knud Flensted.

DN Holbæk har kontaktet mig for at høre, om jeg ville stille op til at lave en video om området, hvor jeg fortæller lidt om de forskellige fugle, vi ser på turen rundt om søen. Den skal så lægges ud på DN Holbæks hjemmeside.

Det har været et år hvor Holbæk kommune har givet tilladelse til etablering af mange små skovstykker og mindre vandhuller på nogle af markerne i kommunen. Der må være mulighed for at hente støttemidler til etableringen med den store interesse, der har været i år.

Beretning fra Sorø kommune 2020 (v. Lene Smith)

Arbejdet i Grønt forum i 2020 har været præget af Covid-19 i lighed med i resten af samfundet. Møderne har med en enkelt undtagelse været holdt virtuelt.

Af særlige interessante sager har der i 2020 været et par besigtigelser, hvor Fredningsnævnet har haft indkaldt klageberettigede.

Her fremhæves en sag: Naturstyrelsen søgte i september om tilladelse til at opføre 4 shelters med tilhørende bålsteder og bord- bænkesæt samt et stort madpakkehus ved området ved Suserupgård. Her er der i dag en mindre P-plads, der også søges udvidet. Suserupgård ligger inden for et EU – fuglebeskyttelsesområde. Af denne grund gjorde DOF Vestsjælland indsigelse til en fuld etablering af det ønskede med henvisning til områdets særlige status, under særlig henvisning til områdets ynglefugle (Havørn og Isfugl mv). Friluftsrådet, Sorø kommune og Naturstyrelsen gik alle ind for den store etablering, dvs. med 4 shelters med tilhørende bålsteder og bord-bænkesæt samt et madpakkehus. Naturstyrelsen fik herefter det ansøgte godkendt med dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Rewilding ved Kongskilde

Med udgangen af 2019 præsenterede Naturstyrelsen en plan for området omkring Kongskilde.

Claus Jespersen, skovrider i Naturstyrelsen, siger: "Blomster og urter får plads til at gro, når Naturstyrelsen indhegner et 80 hektar stort statsligt naturområde ved Tystrup Sø på Midsjælland. Samtidigt bliver levedulighederne for den sjældne Hasselmus forbedret.

Nu får naturen endnu bedre vilkår i det bakkede landskab ved Tystrup Sø midt på Sjælland. Her skal kvæg snart græsse året rundt i området Kongskilde omgivet af skov, vand og åbent land i en 80 hektar stor indhegning.

Naturen får mere plads, når der kommer en stor sammenhængende græsning. Kvægets græsning betyder, at området ikke springer i skov og der bliver derfor god plads til en lang række blomster og urter, som også vil tiltrække insekter. Selvom vi laver indhegning, vil der være fuld offentlig adgang til det nye naturområde i Kongskilde som i alle de øvrige statslige naturområder.

Kvæget skal også være med til at skabe dynamik i skovbunden og give plads til krat og varierede overgange mellem skov og den lysåbne natur”.

Naturstyrelsens rewilding-projekt på Kongskilde forventes at starte op efter årsskiftet med ny dyreholder.

Ny verdensmålsambassadør

Kommunen har ansat en verdensmålsambassadør. Pipaluk Balslev bliver Sorø kommunes nye verdensmålsambassadør, som i det kommende år vil få masser af kontakt til foreninger, lokalråd og virksomheder i Sorø kommune om, hvordan der lokalt og i fællesskab fremmes arbejdet med FN's verdensmål.

Som verdensmålsambassadør skal Pipaluk Balslev søge dialog med kommunens foreninger, lokalråd og virksomheder for at understøtte og inspirere det lokale arbejde med FN's verdensmål, som i foreninger og lokalråd for eksempel kommer til udtryk gennem arbejdet med sundhed, trivsel og lokale fællesskaber.

Vildere grøftekanter

Sorø kommune vil i 2021 medvirke til at grøfterne i Sorø kommune bliver vildere. Dette er et uddrag fra formidlingen til borgerne i Sorø:

”Vi er i Sorø kommune i gang med at gøre noget for at øge biodiversiteten i kommunen. Vi har derfor igangsat et projekt, hvor vi vil forsøge at skabe højere biodiversitet i kommunens grøftekanter. Det vil vi gøre ved at ændre den nuværende plejeplan af grøftekanterne til en differentieret type pleje, for øje at øge artsdiversiteten - særligt i de grøftekanter der allerede har stort potentiale for en høj artsdiversitet. Grøftekanter er et stort uudnyttet areal, der kan fungere som levesteder for mange planter og dyr. Derfor har vi brug for hjælp fra kommunens borgere og foreninger, til at hjælpe os med, at finde frem til de steder med mange og/eller særlige og sjældne arter. Det kan være både plante-, insekt- og pattedyrsarter. Vi har brug for hjælp med at finde frem til grøftekanter, men også gerne andre områder af denne karakter. På den måde kan vi i kommunen lægge vores kræfter og energi i de rigtige steder, når vi skal forsøge at ændre plejeplanen af grøftekanterne til en differentieret pleje, der skal øge grøftekanternes biodiversitet. Ved at indberette disse grøftekanter og steder til os, er du som borger med til, at vi på bedste vis kan fremme biodiversiteten i kommunen”.

Beretning fra Ringsted kommune (v. Inger Nielsen)

Grønt Råd:

Emnerne har handlet om etablering af et følgeråd og dets sammensætning samt opstart ifm. etablering af kommende Pilot-Naturpark.

Grønt Råd vedtog desuden at fungere som Vandråd i foråret ifm. Vandrådsarbejde 2020, og udpegede i enighed vandløb, som trængte til nogen restaurering, samt fjernelse af uhensigtsmæssige vandopstemninger.

Der er brugt tid på at debattere kommende Natur-, Miljø og Klima politik 2020 for kommunen.

Brugerråd Haraldsted Sø: Har været beskæftiget med etablering af aftalte aktivitetsforanstaltninger ifm. fremtidige friluftaktiviteter i området. Der er nu etableret mødelokale/aktivitets-hus, - fugletårn. toilet m.m. ved søsportshjørnet.

Området ved Humlebjergget har været til drøftelse som fint område til attraktivt til rolige naturophold, hensigten er at opstille bord- og bænkesæt.

Desuden er der igangværende drøftelse og planlægning af et aktivitetshus ifm. Vrangeskov og det gamle traktørsted. Arbejdsgruppen Søskovlandet er langt med planerne, og der foreligger projektplaner som er tilgængelige online.

Brugerråd Gyrstinge Sø: Energien er primært brugt vedr. den fremtidige drift og færdsel ved Søen. Der bruges stor energi på at finde fælles enighed om fremtidig adgang til søområdet. Yderligere tiltag fremgår af N.P. Dreyers indlæg.

Fugleture: Der har været afholdt enkelte fugleture til Torpet mose samt Kværkeby Fuglereservat.

Der blev påbegyndt en række initiativer omkring aktivering af lokalbefolkningen ifm. lancering af emnet Vor Natur gennem de offentlige medier, desværre blev flere af de igangværende aktiviteter ikke realiseret, og strandede i Covid-19 restriktioner.

Naturens dag blev en aktivitet i selskab med folket ved Kværkeby Fuglereservat, primære interesse gik på at studere vandinsekterne på stedet detaljeret.

Fugleliv: Mest interessante fugleobs i Ringsted blev en lille 3 dages visit af Stylteløber ved Gyrstinge sø.

Friluftsrådet Østsjælland (v. Inger Nielsen)

Kreds-repræsentantskabs-mødet blev afholdt i september, og der deltog 2 repræsentanter fra Islænderhesteforeningen som de eneste ud af de mange forskellige foreninger, som hører under Friluftsrådet. Det er til stadighed drøftelser, om hvordan vi når ud til alle, og specielt nu hvor den nye struktur er på vej. Den nye struktur i Friluftsrådet kræver en del forarbejde i kredsene.

Vi har desuden brugt en del energi på at drøfte Råstofplaner, bl.a. råstofgravning i Køge Bugt. Vi har forholdt os til kommende store naturområder i vores gebet omkring Vindmølleparker og solcelleparker. Naturcenteret ved Boesdal kalkbrud har krævet opmærksomhed og indsigt.

Desuden var vi alle inviteret til Seminar i Zoo i oktober, her var emnet "Friluftsliv i den vilde natur", hvor en del samtidig handlede om fredskov med færdsel og restriktioner omkring adgangsforhold.

Vandrådet for Smålandsfarvandet - HovedVandOpland (HVO) (v. Niels Poul Dreyer)

Jeg har været med i vandrådet for Næstved kommune. I perioden har jeg ud fra DOF basen udarbejdet en liste af fugle, som kan påvirkes af indsatserne, især Isfugl, Bjergvipstjert og Vandstær.

Ingen af de færdigudarbejdede forslåede indsatser påvirker disse arter negativt. Vandrådsarbejdet har særlig interesse for sportsfiskerne. I Næstved kommune har især vandspærringer i Susåen stor interesse.

De kom frem til:

Magle mølle spærringen er en del de generelle indsatsforslag.

Holløse Mølle spærringen var der ikke penge til i budgettet, men den indmeldes under "øvrige indsatser".

Ovenstående er anbefalet af et enigt vandråd i HVO 2.5 og videreføres ud fra Næstved kommunes tekniske udvalg ved møde d. 31. August:

De kom ikke meget længere med Holløse spærring, som er skudt til hjørne. En pdf-udtalelse fra Sportsfiskerne kan fremlægges til orientering. DOF bør forholde sig positivt til at fjerne disse spærringer.

Brugerråd Gystinge Sø (v. Niels Poul Dreyer)

Generelt er der langt mere aktivitet langs søen end tidligere og fuglene kommer mere ud at flyve pga. turister. Søen fremstår ellers fin. I Allindemagle skov fandt jeg kun 1 unge i havørnereden omkring 10. juni, men andre har rapporteret en familie med 2 unger på stedet.

Møder har fundet sted i det fri, hvor der var udveksling af interesser og holdninger uden at der blev vedtaget noget konkret end de rene driftsinitiativer langs stien.

Dog har vandstanden været lavere end normalt, og det har betydet af der har været godt med ynglende Fjordterne. Det er fint at øen bliver oversvømmet i nogle år fordi tilgroning af øen vil gøre den uegnet for ynglende terner.

En trussel mod naturen ved Gyrstinge truer en gang i fremtiden, fordi COWI har foreslået i forbindelse med Kattegats forbindelsen at der etableres en mulig linjeføring af spor for hurtigtog langs syd-vest siden af søen og gennem Store Bøgeskov. Der er også foreslået en alternativ rute vest herfor, hvor toget passerer Ringsted Station. Det er min vurdering af sidstnævnte er mest sandsynlig.

Pilotnaturpark Ringsted (v. Niels Poul Dreyer)

Der er i byrådet truffet beslutning om oprettelse af et pilotnaturparkudvalg (§17, stk.4 udvalg). På mødet i KMU den 17.12.2020 blev vedtaget et nyt kommissorium for udvalget, hvor det nu i modsætning til tidligere vedtagelse har 15 medlemmer. Heraf 3 fra byrådet. 8 lodsejere og 4 ildsjæle/borgere. Udvalgets medlemmer vælges af byrådet efter indstilling fra KMU. (vedhæftning nr. 3, punkt 4 i dagsordenen).

Store Vrøj (v. Niels Poul Dreyer)

Et filmprojekt som dokumenterer naturpleje, dyrelivet og naturgenopretningen på Store Vrøj er færdigt og filmene kan ses på:

<https://www.nytlandbrug.nu/category/natur/>

Her findes også en fuglefilm:

<https://nytlandbrug.nu/wp-content/uploads/film/Fuglelivet%20StoreVr%C3%B8j.mp4>

Vi fortsætter med Gyvel og Rynket Rose fjernelse på Store Vrøj i 2021, men vi kan se en ende på projekterne og vi går over til almindelig vedligeholdelse.

Op til 10 ørne ses derude på området. Vi har haft besøg af Hvidrygget Ryle sidst i juli.

Beretning fra Kalundborg kommune (v. Jette Reeh)

Det grønne dialogforum i Kalundborg kommune har afholdt to møder i Corona året 2020.

Første møde den 20. februar handlede om fugle og landbrug. **Henrik Wejdling** holdt oplæg og fortalte bl.a. om det samarbejde, der har været mellem Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Biavlerforening og Dansk Ornitologisk Forening, som i fællesskab har arbejdet med biodiversitetsfremmende tiltag i marken. Henrik inddrog desuden forskningsresultater generelt om markens fugle og især hvad der kan gøres for Viben, som er truet af den moderne landbrugsdrift.

Andet møde var en besigtigelse den 6. august med efterfølgende møde. Emnet var området **Eskebjerg Vesterlyng**, som dels er fredet, dels er habitatområde. Der skal udarbejdes en ny plejeplan, og en indsats er meget nødvendig, hvis ikke området skal gro til i skov. Det er en status quo fredning. Den foreliggende plejeplan, som blev udarbejdet af amtet, er aldrig blevet implementeret. Området er ved at gro til i skov, hvilket ikke er i overensstemmelse med fredningens formål, ligesom Natura 2000 handleplanen foreskriver de sjældne naturtyper (f.eks. Enebær klithede) bevaret.

Planen udarbejdes i samarbejde med ejeren (Lynglauget) og kommer derefter i høring

Fredningsnævnet har inviteret til en række besigtigelser i løbet af året.

Den 16. januar blev havneanlægget på Gisseløre, der er fredet ved fredningsnævnets afgørelse af 11. december 2003 om Gisseløre og Houget, besigtiget. Man ønskede dispensation fra fredningsbestemmelserne til at anlægge 20 nye bådpladser.

Ligeledes den 16. januar blev et område i Raklev besigtiget, hvor man ønskede dispensation fra fredningsbestemmelserne for at kunne opføre en hestestald.

En besigtigelse den 16. april drejede sig om **spejdercentret på Nekselø**, hvor man ønskede dispensation til en udvidelse af spejderaktiviteterne.

Nekselø er en fredet ø, og der bør slet ikke være den type aktiviteter på øen med den meget værdifulde natur. Jeg modsatte mig imidlertid ikke, at den nuværende aktivitet blev fortsat, men da fredningsnævnets afgørelse indebærer en udvidelse af spejderaktiviteterne i fuglenes yngletid, har vi indklaget afgørelsen for miljøklagenævnet. Det samme har DN's Kalundborg afdeling.

En besigtigelse 24. september også i Raklev handlede om dispensation til at omlægge forpladsen ved Kirken.

Er der ikke særlige fugleinteresser på spil, støtter vi op om DN Kalundborgs synspunkter.

Øvrige sager

Der er stadig polemik om kano og kajak sejlads på Skarresø. Nogle Jyderupborgere ønsker sejladsområdet udvidet. En stor del af søen kan ikke besejles pga. beskyttelsen af havørnereden på Skarresholm. Vedr. forstyrrelser omkring **havørnereden ved Skarresø** er DOF's Projekt Ørn orienteret og involveret.

Jyderup Erhvervsforening ønsker at opføre borde, bænke og oplysningstavler ved ankerpladsen, altså ørneudkikspunktet ved Skarresø. Desuden vil man opføre en platform til teleskoper.

Platformen vil ikke være så stor, at den gør nogen gavn, ligesom den sandsynligvis vil komme til at ligge for lavt. Vi er blevet bedt om at udtale os om projektet og har tilkendegivet, at det egentlig fungerer fint som det er nu, hvor der er primitive borde og bænke, men at vi da har forståelse for, at et bord til madpakkespisning og informationstavler er ønsket. Mange går turen rundt om søen.

Tidligere klage

Vi har påklagede i 2019 en afgørelse om, et der på **Stold** skal sprøjtes med Round Up for at bekæmpe Rosa Rugosa. Denne klage er der stadig ikke en afgørelse på.

Vandrådet for Kalundborg - HovedVandOpland (HVO) (v. Jette Reeh)

Se her: <https://holbaek.dk/borger/teknik-og-miljoe/vand/vandloeb/vandraad-2019-2020/>

Vandrådene rådgiver kommunerne i arbejdet med at komme med forslag til vandløbsindsatser i de kommende vandområdeplaners indsatsprogram. Indsatserne skal forbedre de fysiske forhold, så de er forenelige med "god økologisk tilstand" og "godt økologiske potentiale". Forslagene vil indgå i grundlaget for de kommende vandområdeplaner 2021-2027. Vandrådene og kommunerne kommer med forslag til, hvilke virkemidler der skal anvendes i de vandløb, der er i risiko for ikke at opfylde miljømålet. Der er for hvert hovedvandopland fastlagt et minimumskrav til omfanget af den foreslåede indsats.

Vi startede arbejdet i Vandrådet for HVO Kalundborg den 3. februar, og på grund af aflyste møder afsluttede vi først arbejdet i september måned. Holbæk var sekretariatskommune.

Staten har udpeget en række områder, hvor der er behov for forbedring af naturtilstanden i vandløbet. I vandrådsarbejdet gennemgås de enkelte vandløb, og der gives bud på hvilke indsatser, som kan gennemføres for at forbedre naturtilstanden i det enkelte vandløb. For disse indsatser udregnes et overslag på omkostningerne forbundet med en gennemfører indsatserne. Denne udregning vil ligge til grund for den endelige prioritering af indsatser.

Der kan vælges en række virkemidler for at forbedre tilstanden:

Ved en mindre strækingsbaseret restaureringsindsats forstås et eller flere af følgende virkemidler: a) Udlægning af groft materiale b) Udlægning af groft materiale og træplantning c) Udskiftning af bundmateriale d) Hævning af vandløbsbund uden genslyngning e) Plantning af træer langs vandløb.

Ved en større strækingsbaseret restaureringsindsats forstås et eller flere af følgende virkemidler: a) Genslyngning. b) Åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og/eller genslyngning.

Ovenstående virkemidler kan desuden kombineres. Dette kan angives i IT-værktøjet, som der skal indrapporteres i.

Ved en punktbaseret restaureringsindsats forstås et af følgende virkemidler: a) Fjernelse af fysiske spærringer b) Etablering af sandfang c) Etablering af okkerrensingsanlæg.

Arbejdet i Vandrådet har forløbet i et godt samarbejde, hvor især repræsentanten for Danmarks Sportsfiskerforbund har bidraget. Der blev opnået enighed om indsatserne indenfor de økonomiske rammer, der var sat. Arbejdet var således styret af en række faktorer som virkemidler, minimumsindsatser og økonomi.

Af større projekter vi har valgt, er en genslyngning af Nedre Halleby å.

Landbruget forelagde et forslag til fællesudtalelse udover Vandrådets bundne opgave, denne kunne vi ikke tilslutte os. Det kunne DN og Danmarks sportsfiskerforbund heller ikke.

Se mere her:

<https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/vandomraadeplaner-2021-2027/vandraad-2019-2020/>

Beretning fra Slagelse kommune (v. Hans Skotte Møller)

Stor-kasse-projektet, der blev gennemført i 2019-(20) med ophængning af 99 kasser til Tårnfalke, Natugler, Slørugler og Store Skalleslugere er fortsat i 2020, hvor Jette Hallig og HSM har kontaktet og interviewet mange af kasseejerne. Det lykkedes os at få tilbagemeldinger på status for 60 af kasserne. Her af var de 23 (38 %) beboede og 37 ubeboede. Beboerne fordelte sig med 16 par Tårnfalke, 5 par Natugler, 1 par Alliker og 1 Egern. Ynglesuccessen har i 2020 været god hos falke og ugler som følge af de mange mus, der fulgte af det store bog-år i 2019, som igen var resultatet af den meget varme og tørre sommer i 2018. Ringmærker Søren Klarskov, Boeslunde fik således alene ringmærket 83 tårnfalkeunger, og på Agersø kom der tre kuld med tilsammen 16 tårnfalkeunger ud at flyve. Projektet er nu afsluttet. Det har været initieret af DOF og finansieret af Slagelse kommune og kommunens Naturforum med en bevilling på 100.000 kr. (Som en fodnote vil vi nævne, at halvdelen af kasserne blev leveret af en professionel jysk virksomhed, mens den anden halvdel blev fabrikeret af Slagelse kommunes Produktionsskole. Desværre er der allerede fire af de sidstnævnte kasser, der er faldet ned og gået i stykker. *Lessons learned*: Brug altid skruer i stedet for søm til de store kasser).

Fugletællinger og forslag til nye færdselsregler på Lej Sø og Lej Odde

Der er også i 2020 gennemført en række fugletællinger og registreringer især af ynglefuglene i Lej Sø og på Lej Odde. Tællingerne er udført af Villy Jensen, Frølund og Ulf M. Berthelsen ("Projekt Dværgterne"). Området er en af kommunens allervigtigste ynglelokaliteter for en række sjældne og truede arter, der i 2020 omfattede: Strandskade 6 par, Vibe 15 par, Stor Præstekrave 20 – 25 par (skøn), Stor Kobbersneppe 3-5 par, Rødben 16 par, Klyde 80 par, Fjordterne 12 par, Havterne 5 par, Dværgterne 25 par Hættemåge 5 par. Fjordterne og Klyder havde en god ynglesucces med mange udflyjende unger, mens den var dårlig for de øvrige arter, ikke mindst for Dværgterne. Den gode dialog omkring forvaltningen af området fortsætter i samarbejde med ejeren af Kruusesminde og i kommunens Naturforum. Her er der opbakning til at udvide forbuddet mod offentlighedens færdsel fra 15.03 – 15.07 til 15.03 -31.07. Desuden er der opbakning fra ejer til, at kommunen prøver at retablere to tidligere yngleøer ude i søen. Lav vandstand og udtørring i de tørre somre er fortsat et problem, i 2020 tørrede søen næsten helt ud i august.

En ny rapport "Fuglene ved Lejsøen og Lejodden, ynglesæson 2020" (Bethelsen, Jensen og Skotte Møller, feb. 2021) indgår i den aktuelle sagsbehandling om færdselsforbud i området.

Tude ådal naturgenopretningsprojekt. Projektet omfatter de nederste dele af den udrettede Tude Å til udløbet i Storebælt. Det har reelt ligget stille i to år, selv om det har været færdigprojekteret og de ejendomsretlige forhold har været afklaret med alle lodsejere. Det skyldes, at sportsfiskerne har opretholdt protester og truet med at anke de sidste tilladelser, da man frygter, at ørrederne vil få dårligere livsbetingelser, når den kanaliserede å forsvinder. Vi blev i følgegruppen, som kommunen har nedsat, og som omfatter en række

interesseorganisationer inklusive DOF i november indkaldt for første gang i to år, og det ser nu ud til, at konflikten med sportsfiskerne kan løses med nogle enkle tekniske kompromisser. Der er nu gode udsigter til, at projektrealiseringen kan begynde. Oprensning, flytning af udløbet og genoprettelse af et højvandslukke ventes iværksat fra 2021.

Motorsportsanlæg på Stignæs. Slagelse kommune har gennem de sidste par år forberedt en lokalplan, der skal muliggøre bygning af et kæmpestort motorsportsanlæg på c. 50 ha kommunalt ejet jord, der ligger mellem Stignæs Landevej og industrianlæggene yderst på Stignæs. Der planlægges bl.a. opført en publikumsarena med plads til mange tusinder tilskuere. - Området er i dag marker, krat og selvsået skov. Fuglemæssigt har det især betydning om efteråret som "optankningsområde" for trækfuglene, ikke mindst nattrækkerne som sangere, Rødhalse m.fl. der dominerer det "usynlige træk", men der yngler bl.a. også Nattergal på stedet. Planerne har foreløbig vakt stor lokal modstand og også DN og DOF har markeret, at vi synes, at det er en dårlig placering. Alternativt bør man overlade arealerne til naturlig tilgroning og naturskov. Projektet vil komme til at indgå i valgkampen op til kommunevalget i 2021.

Havmiljøet omkring Stignæs – Agersøund – Smålandshavet. Miljøtilstanden i de marine områder omkring Stignæs, Agersø og Omø har gennem mange år været problematisk. Fiskebestandene er gået tilbage, og erhvervsfiskeriet er nu helt opgivet. I ederfuglekolonien, der findes på Helleholm (Agersø) og som gennem 35 år har været omfattet af et ringmærknings- og forskningsprojekt, er kuldstørrelsen pr. rede faldet fra 4,9 æg pr. rede for femten år siden til 2,9 æg pr. rede i 2020 (S. Klarskov og HSM). Meget tyder på, at hele det marine økosystem med bundfaunaen i form af blåmuslinger, andre muslinger, børsteorme m.v. er i en unaturligt dårlig tilstand. Mange kobler situationen sammen udledningerne af spildevand fra industrivirksomheden RGS Nordic, der på Stignæs, der bl.a. rens (fortynder) store mængder spildevand fra de norske olieplatforme i Nordsøen og Atlanterhavet og herefter udleder det i Smålandshavet. Århus Universitet har sidst i 2020 offentliggjort en rapport om de vandkvalitetsanalyser, der foreligger. Der ser bl.a. ud til at være høje koncentrationer af kviksølv og PFOS. I medierne kritiseres Slagelse kommune for utilstrækkelig kontrol med udledningerne fra RGS, og der er i slutningen af 2020 stiftet en ny forening "Rent havmiljø nu", der har base på Agersø og bl.a. er inspireret af tidligere fiskere og Danmarks Fiskeriforening. Foreningen søger ikke mindst at få mere politisk bevågenhed omkring spildevandsudledningerne fra RGS og i de indre farvande.

Indsatsen mod en kæmpe havvindmøllepark på Omø Stålgrunde er intensiveret.

Indsatsen mod Danmarks mest fugleskadelige havvindmøllepark, der skal omfatte op til 80 stk 200 m høje havvindmøller ud for Omø og Stignæs er blevet fortsat intensiveret gennem 2019 og 2020. På lokalt initiativ opfordrer landsforeningerne DOF, Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Jægerforbund, fortsat myndighederne til at opgive planerne for en havmøllepark ved Omø. Det sker på baggrund af Orbicons forundersøgelser, der viser, at mange tusinder fugle, hvert år vil omkomme, dels fordi de bliver fortrængt fra deres føderige rasteplasser, og dels fordi de bliver dræbt ved kollisioner med møllerne. Arter, der vil blive særlig hårdt ramt er Ederfugl, Sortand og Fløjsand men også Gråstrubet Lappedykker og Rødstrubet Lom – der raster i området med en kvart million individer - samt de skønnet 5 millioner rovfugle, Ringduer, Alliker og småfugle, der om efteråret trækker ud fra Stignæs. De tre foreningers protester er

også bakket op af to lystsejlerorganisationer og lokale foreninger. Foreningerne har også i 2020 anbefalet miljøministeren, at hun i overensstemmelse med anbefalingerne fra Århus Universitet og forpligtelser i EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv får udpeget Smålandshavet inklusive Omø Stålgrunde som et NATURA 2000-område. Vi afventer nu en beslutning om dette. Et positivt tegn var det, at projektudvikleren European Energy A/S i efteråret 2020 fik besked fra Energistyrelsen om, at alt videre arbejde med havmølleparken indstilles indtil det er afklaret med EU-Kommissionen, om området skal udpeges som NATURA 2000-område.

Den svenske regering (Naturvårdsverket) og Birdlife Sweden har også protesteret mod placeringen. Den svenske regerings protest sker inden for rammerne af Espoo-konventionen.

Mågebekæmpelse i Slagelse kommune. Emnet blev bragt op i de lokale medier i maj 2020 på baggrund af en eller to klager i Slagelse by, og byrådet har straks afsat 100.000 kr. til bekæmpelse af "bymåger" i 2021. Problemet var i avisen illustreret med en Hættemåge i yngledragt. HSM har taget spørgsmålene om arter, metoder og antal op i kommunens Naturforum. Bekæmpelsen vil ifølge kommunen kun omfatte Sølvmåger, ikke Stormmåger, som der er enkelte ynglepar af i Slagelse.

Diverse mindre sager. DOF Slagelse har deltaget i en besigtigelse med Fredningsnævnet om placering af forskellige nye vandhuller i fredede områder, bl.a. på Borreby Gods. Placeringerne blev anbefalet. - Placering af en ny telemast midt på Omø blev anbefalet. – En Rød Glente blev i maj fundet med en brækket vinge under en vindmølle SØ for Slagelse; fuglen måtte desværre aflives. - En ny Havørnerede i kommunen rummede en unge, der dog ikke blev flyvefærdig. Kommunens to andre par fik så vidt vides heller ikke unger på vingerne. - Coronalukningerne gennem 2020 har medført et stærkt øget færdselstryk ikke mindst på kysterne og øerne, men også i skovene.

Vandsynsrådet Slagelse kommune (v. Jette Hallig)

Der har været afholdt nogle møder i Slagelse kommune angående opfyldelse af vandmiljøplanen. Slagelse Kommune har med udgangspunkt i vandplan 2 taget store skridt mod at renovere en række vandløbsstrækninger, idet evnen til bortledning og dræn blev forbedret ved optagning af planter og udlæg af sten til gydebanks for ørred. Der har også været fokus på et kendt par af Isfugl, der fik unger i 2019, de endte dog med at flyve væk uden ynglesucces i 2020. Overvågning af andre par og beskyttelse af sårbare vandfugle indgår i kommunens vandplan.

Friluftsrådet Sydvestsjælland (v. Jette Hallig)

Jeg har været Friluftsrådets Sydvestsjællands DOF-repræsentant og har deltaget i møder, hvor blandt andet et stort projekt om sammenhængende stier langs Susåen blev fremlagt. Naturvejlederen i Sorø er ledende og har meget opmærksomhed på fuglelivet. Der opstilles sheltere og bliver lavet landkort, som kan tilgås elektronisk. En del steder laves lejrplads og muligheder for aktiviteter for hele familien.

Arbejdet i Naturpolitisk Udvalg 2021 (v. Morten Jensen)

Alle håber på at vi i 2021 kan vende tilbage til forhold der gør det muligt at mødes og arbejde nogenlunde som før Corona-pandemien greb fat i marts 2020.

I NPU i DOF Vestsjælland vil vi følge de verserende sager der er omtalt i det forrige.

Desuden kommer der flere ting der skal tages hånd om. Fra kommunerne kommer der Vandområdeplaner 2021-27 og Natura 2000 planer for 2022-27.

Der kan også arbejdes med naturgenopretning – både som led i bevaring af biodiversiteten, den grønne omstilling, osv., og mere konkret med enkeltområder f.eks. alene i Odsherred kommune kan nævnes Trundholm Mose og Klint Sø.

I dette er samarbejdet med andre grønne organisationer også meget vigtigt at få styrket.